

Vieraslajiasioiden neuvottelukunnan kokous 1.10.2024

Vieraslajiasioiden neuvottelukunnan kolmannen toimikauden kolmas kokous pidettiin hybridikouksena, johon oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä. Kokoukseen osallistui yhteensä 36 henkilöä. Kokouksessa kuultiin esitykset kolmesta vieraspienpetohankkeesta, iNaturalist-sovelluksesta sekä kansainvälisen luontopaneelin (IPBES) vieraslajiraportista. Lisäksi jatkettiin neuvottelukunnan jäsentahojen roolien esittelyä ja kuultiin neuvottelukunnan viestintäjaoston katsaus. Lisäksi käsiteltiin muita ajankohtaisia vieraslajiasioita.

Kokouksessa esiteltiin kolme vieraspienpetohanketta: *HELMI-hankkeen pienpetopyynti*, *Biodiversesea LIFE* -hanke ja *Mökkiläiset vieraspetopyyntiin* -hanke.

Suomen riistakeskuksen ja Metsähallituksen yhteisen *Helmi-vieraspetohankkeen* tavoitteena on parantaa vesilintujen pesintämenestystä arvokkailla lintuvesillä tehostamalla vieraspetopyyntiä. Vieraspetopyynnin ansioista supikoirakanta on saatu laskuun. Minkinpyynnissä on vielä paljon kehitettävää, avainasemassa on oman alueen minkkikartoitus. Toiminta jatkuu vuosina 2025–28. Pyyntiryhmien säilyttäminen on koko työn oleellisin asia.

Saariston vieraspetopyyntiä on tehty osana EU:n rahoittamaa *Biodiversesea LIFE* -hanketta, joka jatkuu vuoteen 2029 saakka. Hankkeen tavoitteena on tehostaa meriluonnon suojelua ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä Suomen meri- ja rannikkoalueilla. Vieraspetojen pyynti on elinympäristön kunnostusta ja lajiensuojelua, joka vahvistaa suojelualueverkostoa. Toimintaperiaatteena on vastuupyytämällä sekä pyyntisuunnitelmat ja niiden seuranta. Toimintaa kehitetään koko ajan ja tavoitteena on jatkaa pyyntiä 2020-luvun loppuun saakka.

Suomen Metsästäjäliiton *Mökkiläiset vieraspetopyyntiin* -hankkeen tavoitteena on saada kesä mökkikiinteistöt ja metsästysseuroille vuokraamattomat maat, kuten rantatontit mukaan vieraspetopyyntiin. Hankkeessa saatu luotua onnistunut verkosto metsästäjien ja mökkiläisten välille jokaisella hankealueella. Vieraspetojen väheneminen hankkeen myötä on ollut merkittävää. Pienpetojen pyynti nähdään ennen kaikkea luonnonsuojelutekona, joka on saanut positiivista palautetta ja medianäkyvyyttä.

iNaturalist Suomi <https://inaturalist.laji.fi> on luontoharrastajien sosiaalinen yhteisö sekä palvelu, johon voi helposti kirjata omia luontohavaintoja ja saada apua niiden tunnistamiseen. iNaturalistiin voi tallentaa havaintoja sekä verkkosivun että mobiilisovelluksen kautta. Tähän mennessä iNaturalistiin on kertynyt 24 227 havaintoa vieraslajeista (163 lajista). Eniten havaintoja on yleisistä lajeista.

Hallitustenvälisen luontopaneelin (IPBES) vieraslajiraportin valmistelussa oli mukana 86 asiantuntijaa 47 eri maasta ja tarkastelussa 13 000 asiakirjaa. Vieraslajiarviointi on ensimmäinen kattava maailmanlaajuinen raportti vieraslajeista ja niiden hallinnasta. IPBES-vieraslajiraportti on ajankohdainen ja käyttökelpoinen raportti, jota kannattaa hyödyntää. IPBESin nettisivut <https://www.ipbes.net/ias> ovat myös hyvä tietolähde, jossa saatavilla mm. runsaasti kuvia ja koulutusaineistoa.

Kokouksessa jatkettiin neuvottelukunnan jäsentahojen roolien esittelyä. Esittelyvuorossa olivat Metsäteollisuus ry, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Lahden kaupunki, Helsingin

yliopisto, Suomen Metsästäjäliitto, Taimistoviljelijät ry, Viherympäristöliitto ry ja Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta SHEHVNK.

Viestintäjaoston katsauksessa kerrottiin toteutuneista ja tulevista viestintätoimista. Viestintäjaoston kolmesta alaryhmästä Kasvit- ja Eläimet-alaryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti. Eksoottiset vieraslajit -alaryhmä ei vielä ole kokoontunut, mutta viestintä on tarkoitus aloittaa talvikaudella.

Ajankohtaiset vieraslajiasiat -kohdassa käytiin läpi tilannekatsaukset vieraslajilainsäädännöstä (vieraslajilain muutos ja EU:n vieraslajiluettelon päivitys) ja kansainvälisistä vieraslajiasioista (CBD). Kainuun ELY-keskus kertoi vieraslajitorjunnan talkooavustushankkeista. Luke esitteli *Haitalliset vieraslajit Barentsin alueella* –hankkeessa saatuja kokemuksia.